

VERDER OP WEG MET OPEN RAADSINFORMATIE

Voortgangsbericht augustus 2016

Veel burgers voelen grote afstand tot de (lokale) politiek door gebrek aan transparantie van informatie. Eens in de vier jaar mogen zij stemmen voor een nieuwe gemeenteraad. Maar hoe hun vertegenwoordigers in de raad hebben gestemd over bepaalde zaken, en hoe over die zaken is gestemd in andere gemeenten: dat is achteraf moeilijk na te gaan. Dat komt doordat raadsinformatiesystemen voor het publiek, de journalistiek en zelfs voor raadsleden zelf, maar beperkt toegankelijk zijn. Het pilotproject Open Raadsinformatie moet daar verandering in brengen. Wat is de actuele stand van zaken?

In 2015 is in een pilotproject met vijf gemeenten aangetoond dat het mogelijk is om raadsinformatie – notulen, moties, besluitenlijsten en raadsvoorstellen – opgeslagen in raadsinformatiesystemen van verschillende leveranciers, als open data vrij te geven. Daarmee kunnen gebruiksvriendelijke, innovatieve toepassingen (apps) worden ontwikkeld die burgers, journalisten en raadsleden veelzijdige toegang geven tot raadsinformatie. Naar verwachting zal daarmee de participatie in het democratische besluitvormings- en controleproces worden vergroot.

Vervolg op een succesvolle start

Het aanvankelijke pilotproject is voortgezet in het kader van de Digitale Agenda 2020 van de VNG. Er zijn verdere verbeteringen doorgevoerd in het raadsinformatiesysteem en de werkwijze van de griffie van pilotgemeente Utrecht. De open raadsinformatie API is verrijkt met extra metadata; de zoekmachine Open Raadsinformatie kan nu ook zoeken op onder meer het individuele stemgedrag van raadsleden. Deze resultaten zijn opgeleverd met een handreiking voor andere gemeenten. Daarmee is de weg vrijgemaakt voor verdere praktijkbeproeving. Nu is er een leverancier (MSI) en een gemeente (Utrecht) in staat om open raadsinformatie van verhoogde kwaliteit aan te bieden. In de verdere praktijkbeproeving wordt het project uitgebreid naar nog twee leveranciers en naar meer gemeenten die open raadsinformatie op het hogere kwaliteitsniveau vrij gaan geven. Werkenderwijs wordt ook gewerkt aan verrijking van de standaard (Popolo) waaronder nu gewerkt wordt. Eind 2017 moeten alle gemeenten en alle leveranciers van raadsinformatiesystemen kunnen beschikken over de middelen om open raadsinformatie veelzijdig te ontsluiten en voor hergebruik beschikbaar te stellen. Dat doel is gesteld in het landelijke Actieprogramma Open Overheid.

Wat er de komende tijd te gebeuren staat

Het Gemeentelijk Portfolio Overleg (GPO) stimuleert en beoordeelt innovatieve projecten die via de Pilotstarter [1] zijn aangemeld voor de Digitale Agenda 2020 van de VNG. Op 4 juli heeft het GPO de tussenresultaten in ontvangst genomen en groen licht gegeven voor de volgende ontwikkelingsfase. In dit vervolg worden tussen september 2016 en maart 2017, 10 tot 15 nieuwe gemeenten die hun raadsinformatiesysteem betrekken bij de eerste leverancier, aangesloten. Tussen september 2016 en september 2017 worden twee andere leveranciers op de open raadsinformatie API aangesloten. Tussen juni 2017 en september 2017 worden vijf nieuwe gemeenten, die hun raadsinformatiesysteem betrekken van de twee andere leveranciers, aangesloten. En intussen worden nieuwe toepassingen ontwikkeld in het kader van onder meer Democratic Challenge.

Het doel komt dichterbij

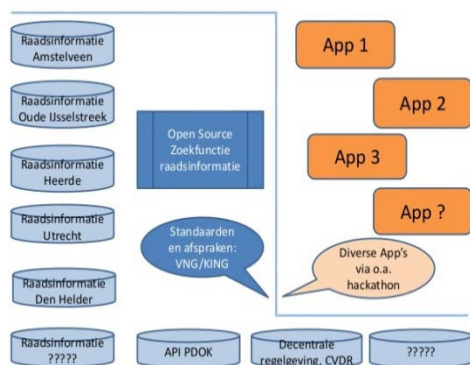
Met open raadsinformatie wordt de informatiepositie van de raad, de lokale journalistiek en geïnteresseerde burgers en hun belangenorganisaties, versterkt. We gaan uit van hun veronderstelde behoefte aan eenvoudig inzicht in stemgedrag, inhoud van moties, trends en thema's waar de raad

zich mee bezig houdt. We beogen met simpele toepassingen van open raadsinformatie, de maatschappij meer en beter te betrekken bij de lokale politiek. Het GPO steunt het project open raadsinformatie voluit, en rekent er op dat het resultaat – grotere betrokkenheid, een levendig lokaal politiek debat – op termijn merkbaar zal zijn. Wellicht al in de aanloop naar 2018, wanneer we weer mogen stemmen voor nieuwe gemeenteraden.

[1] De voortgang van het project kan worden gevolgd op <http://depilotstarter.vng.nl/>

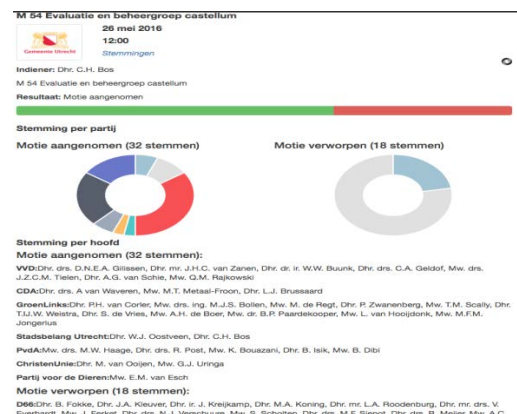
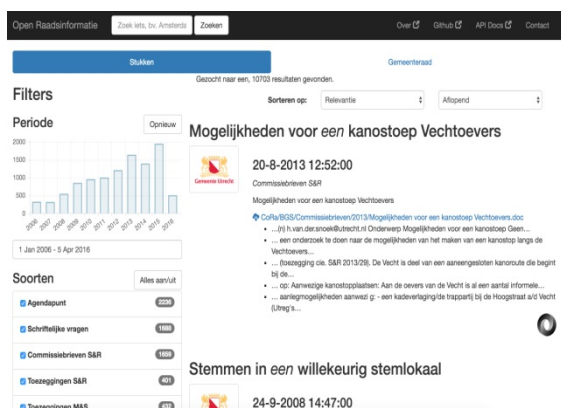
OPEN COUNCIL INFORMATION FOR DUTCH MUNICIPALITIES

Many citizens feel big distance to (local) politics by lack of transparency of council information. Once every four years, citizens may vote for a new city council. During and after the four year term, it is hard to find out how individual representatives voted on certain matters, and what proposals, motions and amendments they put forward. It is even more difficult to compare how other city councils discussed and decided on specific issues. This is because content and the way of access to content is different, depending on different vendors, the way they comply to standards, and the different use of metadata. As a result, the general public, interest groups, journalists and even civil servants and council members themselves, have only restricted access to council information. Nevertheless, council information is vital to the democratic decision making and control process.

In 2015, five Dutch municipalities started the initial Open Council Information project, supported by VNG (the Association of Netherlands Municipalities) and the Ministry of the Interior. These municipalities gave access to their different council information systems – minutes, motions, proposals and council decisions lists – thus enabling Open State Foundation to develop an open source API (Application Programming Interface) and a search engine to re-generate council information as open data. Now, software developers can re-use the open data in easy-to-use, innovative applications (apps).

Early 2016, the initial pilot project was adopted as part of VNG's Digital Agenda 2020¹. Further improvements were made in the council information system and the working method of Utrecht – one of the pilot municipalities. The open council information API was enriched with extra metadata; the search engine can now also search on, among other things, the individual votes of Council members. These results are delivered with a guideline for other municipalities; VNG approved the results thus paving the way to connect more municipalities (eventually: all municipalities) and (all) suppliers of council information systems. Now and in the near future, citizens, civil interest groups and democratic challenge initiatives can use good, and even better council information as re-usable open data: information they badly need to participate in the democratic process.

Visualisations of council information: a proposal (l) and the result of a voting (r)

¹ <https://vng.nl/onderwerpenindex/dienstverlening-en-informatiebeleid/digitale-agenda-2020>

Open State Foundation applied the Popolo-standard² to develop the API and the search engine as described in this report³. The international Pololo-standard will be adjusted to standards that are compulsory in the Netherlands for metadata, accessibility, re-use ability, publication, safety and privacy protection. By joining the Open Government Action plan VNG committed to make the adjusted standard available to all municipalities, software developers and other interest groups, by the end of 2017.

² <http://www.popoloproject.com/>

³ https://vng.nl/files/vng/20151112_eindrapportageopenraadsinformatiedefinitief.pdf

Open source API documentation of the Open Raadsinformatie API containing data of 7 municipalities (working with 3 different systems) as of now: <http://docs.openraadsinformatie.nl/>

Everyone can contribute to the Open Raadsinformatie API by working with us on in this Github repository: <https://github.com/openstate/open-raadsinformatie>

We already made one simple app working on the Open Raadsinformatie API. That is basically a search engine that makes the contents of the API accessible for everyone: <http://zoek.openraadsinformatie.nl/#/>. The contents are of course all in Dutch but you can choose a municipality and can then search through all the data, which has been transformed to JSON an open format. You can also choose to search by date, type of document and order them by relevance. The goal of the search engine is to show what is possible with open data and to inspire other people to start building apps with the open data and open source API.

Factsheet Open Raadsinformatie

Waar moet je rekening mee houden als je raadsinformatie Open Data beschikbaar wilt stellen?

Kijk eerst naar wat er nog niet goed geregeld is, bijvoorbeeld:

1. Geen open toegang naar het raadsinformatiesysteem voor derden, dit maakt Open Data onmogelijk. Op deze manier 'sluit' de Raadsinformatiesysteem-leverancier (RIS-leverancier) de data op in het eigen systeem en kunnen derden daar weinig mee.
2. Slechte koppeling met archieven, zodat Raadsinformatie met veel pijn en moeite uiteindelijk in het archief terecht komt en niet in de vorm zoals je dat zou willen.
3. Eigendom: er zijn RIS-leveranciers die auteursrecht/eigendom claimen op toegevoegde data van bijvoorbeeld de videoverslagen van vergaderingen. Wanneer deze videoverslagen overgedragen worden aan de gemeente worden ze gestript van metadata (data over data, zoals wanneer de wethouder met zijn termijn begint of wanneer agendapunt 2 start). Het eigendom van alle data, ook de metadata, zou bij de gemeente moeten blijven, zodat zij kan kiezen de informatie open te delen.
4. Gebrek aan goede metadatering maakt het lastig om te achterhalen wat personen in de raad gestemd hebben en of ze aanwezig of afwezig waren bij een bepaalde vergadering. Daarnaast ontbreekt thematische koppeling op het gebied van dossiers.

Beschrijf dan de verbeterpunten en leg die bij de huidige of beoogde RIS-leveranciers op tafel, bijvoorbeeld:

1. Open data functionaliteit: de RIS-leverancier moet een zogenaamde API-toegang bieden naar de raadsinformatie zodat derden vrijelijk met de publieke raadsinformatie aan de slag kunnen. Laat je hier niet met een kluitje het riet insturen, maar maak hier een harde eis van. Sommige leveranciers bieden deze functionaliteit al aan.
2. Maak afspraken over de overdracht naar archieven en eDepot van de raadsinformatie en verzeker je ervan dat dit goed en betrouwbaar gebeurt. Dit moet zowel gebeuren met de 'ruwe documenten' als door RIS-leveranciers toegevoegde metadata/tags. Vraag of de RIS-leverancier compliant is met de TMLO-standaard voor archivering en uitwisseling van informatie (Toepassingsprofiel Metadatering Lokale Overheden).
3. Bepaal in de contractuele voorwaarden dat de gemeente en de gemeente alleen het auteursrecht en eigendom bezit van de raadsinformatie en de daaraan toegevoegde metadata, zonder uitzonderingen. De raadsinformatie is publieke informatie en RIS-leveranciers worden betaald met publiek geld. De data en metadata komt daarom de samenleving toe.
4. Verzeker je ervan dat stemmingen geregistreerd kunnen worden op persoonsniveau, net als aanwezigheid, en zorg dat documenten toegevoegd kunnen worden aan thema's en dossiers en dat deze metadata ook beschikbaar komt als Open Data.

Voor meer informatie

Heb je algemene vragen over het project Open Raadsinformatie? Neem dan contact op met [Kees Duijvelaar](#) van VNG, actiehouders van dit project binnen het Actieplan Open Overheid.

Voor vragen over de pilots die in het kader van de Digitale Agenda 2020 van de VNG worden uitgevoerd kun je contact opnemen met [Tom](#) Kunzler van Open State Foundation

Heb je andere vragen of wil je toegevoegd worden aan de Open Raadsinformatie API? Neem dan contact op met [Tom](#) Kunzler van Open State Foundation.